SUOMEN PERIMISTOIMISTOJEN LIITTO

Eduskunnan talousvaliokunnalle

Suomen Perimistoimistojen Liitto ry:n lausunto eduskunnan talousvaliokunnalle liittyen HE 238/2021 vp Hallituksen esitykseen eduskunnalle laeiksi yrityksen saneerauksesta annetun lain ja yksityishenkilön velkajärjestelystä annetun lain muuttamisesta sekä niihin liittyviksi laeiksi.

1)Velkajärjestelylain muutokset

Esityksen velkojien asemaa heikentävät vaikutukset velkajärjestelyssä

Suomen Perimistoimistojen Liitto ry (SPL) pitää Hallituksen esitystä pääpiirteissään kannatettavana, mutta esittää muutamia huomautuksia koskien esityksen velkojien asemaa heikentäviä vaikutuksia.

Esitys keventää velkajärjestelyn edellytyksiä ja parantaa selkeästi yksityisten elinkeinonharjoittajien sekä konkurssin tehneiden yrittäjien pääsyä velkajärjestelymenettelyyn. Esitys on näiltä osin maksukyvyttömyysdirektiivin edellyttämä. Esitys keventää kuitenkin myös velkajärjestelylain esteitä sekä aiheuttaa direktiivin vähimmäisvaatimukset ylittäviä muutoksia, joilla on velkojien asemaa heikentäviä vaikutuksia.

SPL tunnistaa menettelyn sujuvoittamisesta myös velkojille koituvat hyödyt, sekä velallisten yhdenvertaisuusnäkökulmat.

Velkajärjestelyn elinkustannusnormiin ehdotettavat korotukset voivat lisätä velallisten kiinnostusta hakeutua menettelyyn, mutta paremmat taloudelliset mahdollisuudet ohjelman säntilliseen noudattamiseen koituvat todennäköisesti myös velkojien eduksi parantuneella maksuvarmuudella, sekä pienentyneillä muutos-, valvonta- ja perintäkuluilla.

SPL korostaa, että menettelyyn pääsyn keventymisestä huolimatta velkajärjestelymenettely tulisi säilyttää nimenomaan viimesijaisena velkaongelmien ratkaisukeinona. Menettelyyn pääsyn tulee olla edelleen tarkasti tarveharkittua. Pahimmillaan velallisten tietoisuus kevyin perustein saatavilla olevasta velkaongelman kokonaisratkaisusta madaltaa velallisen kynnystä velkaantua vastuuttomasti, ja toisaalla kiristää turhaan luotonmyöntäjien luottopolitiikkaa.

Esityksessä ehdotetaan kumottavaksi hyvin perustavanlaatuinen velkajärjestelyn esteperuste: aikaisemmin myönnetty velkajärjestely. Oikeuskäytännössä mahdollisuus saada velkajärjestely toiseen tai jopa

kolmanteen kertaan on jo pitkään tunnustettu, ja uusi sääntely antaa vakiintuneelle käytännölle selkeät raamit ja aikarajat. Ehdotettu kolmentoista vuoden määräaika ennen uuden järjestelyn myöntämistä on velkojiensuojan kannalta pääosin riittävä.

Velkajärjestely on menettelynä tarkoitettu alun perin kertaluontoiseksi velkaongelman ratkaisuksi, jossa velallinen saa uuden alun. Tätä taustaa vasten SPL katsoo, että on syytä kiinnittää erityistä huomiota siihen että esitykseen sisältyy mahdollisuus myöntää velkajärjestely painavasta syystä jo ennen 13 vuoden määräajan täyttymistä. Velkajärjestelymenettelyn uudelleen pääsevien velallisten määrää olisi tärkeää seurata, ja tarvittaessa puuttua sääntelyllä asiaan, mikäli näiden velallisten määrä kääntyy nousuun.

Samoin kuin tietoisuus menettelystä, jonka myöntämisedellytykset ovat kovin kevyet, voi velkajärjestely, joka on mahdollista saada useita kertoja pahentaa velallisten ylivelkaantumista sekä kiristää luotonmyöntäjien luototushalukkuutta.

Esityksen vaikutus velkajärjestelymenettelyn käsittelyaikoihin

On mahdollista, että velkajärjestelyyn pääsyn helpottaminen aiheuttaa myös kasvua käräjäoikeuksiin toimitettavien velkajärjestelyhakemusten määrässä. Velkajärjestelylaissa on käsittelyn sujuvoittamiseksi tehtyjä rakenteita, jotka kuitenkin toimiakseen tarkoituksenmukaisella tavalla edellyttävät ripeää viranomaismenettelyä. Jo nykyisellään velkajärjestelyhakemusten käsittelyajat ovat niin pitkiä, että lainsäädäntöön luodut rakenteet, kuten saldopäivä, eivät toimi tarkoitetulla tavalla, vaan päinvastoin aiheuttavat erityisesti velkojapuolelle merkittävää lisätyötä.

Suurin osa hakemuksista tulee talous- ja velkaneuvonnan kautta, joten SPL pitää tärkeänä tarkkailla velkajärjestelyhakemusten määrien kehitystä, ja pitää huolta sekä käräjäoikeuden että velkaneuvonnan riittävän henkilöstömäärän varmistamisesta sujuvien käsittelyaikojen turvaamiseksi.

Mikäli velkajärjestelymäärät kasvavat ja velkaneuvonnan ja käräjäoikeuksien resursseja ei paranneta jäävät käsittelyn nopeuttamiseen tähtäävät tavoitteet tyhjiksi.

Turussa 23.3.2022

Suomen Perimistoimistojen Liitto Ry